

Den Haag Nieuw Centraal (stationsgebied)

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

15 september 2004 / rapportnummer 1452-31

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Den Haag Nieuw Centraal (stationsgebied)

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport
over Den Haag Nieuw Centraal (stationsgebied),

uitgebracht aan gemeenteraad Den Haag door de Commissie voor de milieueffectrap-
portage; namens deze

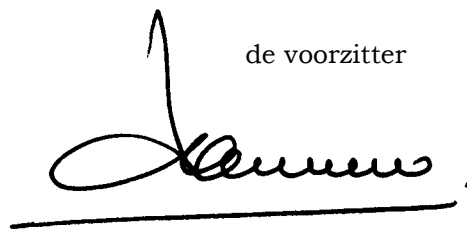
de werkgroep m.e.r.
Den Haag Nieuw Centraal (stationsgebied),

de secretaris

mr. S. Pieters

de voorzitter

drs. H.G. Ouwerkerk

Utrecht, 15 september 2004

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan de gemeenteraad van Den Haag
t.a.v. mw. drs. A.W. Kuijer
Interne postcode PG_02.47
Postbus 12 651
2500 DP Den Haag

uw kenmerk
SB 2004-16405

uw brief
15 juli 2004

ons kenmerk
1452-27/Pi/aa

onderwerp
Advies voor richtlijnen MER Den Haag
Nieuw Centraal

doorkiesnummer
(030) 234 76 66

Utrecht,
15 september 2004

Geachte leden van de raad,

Naar aanleiding van de brief d.d. 15 juli 2004 sturen wij u op uw verzoek dit advies voor richtlijnen voor het project Den Haag Nieuw Centraal toe.

De Startnotitie is behoorlijk uitgebreid en gaat op veel milieuaspecten al dieper in. Tegen de achtergrond van deze uitgebreide Startnotitie, alsmede naar aanleiding van de informatie¹ die gegeven is tijdens het locatiebezoek dat op donderdagmiddag 5 augustus jl. werd gehouden, volstaat de Commissie met onderstaand advies in briefvorm. De Commissie heeft de schriftelijke informatie getoetst en wenst slechts op een beperkt aantal onderdelen nog een nadere aanvulling op deze Startnotitie. Deze Startnotitie inclusief de nog te maken aanvulling vormen vervolgens gezamenlijk het MER Den Haag Nieuw Centraal. De in deze brief genoemde plannen (zie voetnoot 1) kunnen beschouwd worden als bijlagen bij het MER.

De m.e.r.-plicht voor dit project vloeit voort uit het feit dat er mogelijk door deze plannen verschillende recreatieve en/of toeristische voorzieningen gerealiseerd gaan worden die jaarlijks meer dan 500.000 bezoekers zouden kunnen aantrekken. Op grond van de huidige m.e.r.-regelgeving² en jurisprudentie betekent dit dat u om die reden een milieueffectrapport moet maken, gericht op die publieksaantrekkende werking en dan met name de milieugevolgen daarvan. Dit betekent dat dit advies vooral op verkeersaspecten zal ingaan en de daaraan gerelateerde milieugevolgen.

Dit beknopte advies laat overigens onverlet dat het MER inhoudelijk aan de wettelijke vereisten moet voldoen, zoals neergelegd in artikel 7.10 van de Wet milieubeheer.

Verkeer

De belangrijkste milieugevolgen zijn gerelateerd aan het verkeer, dat weer een gevolg is van de grote aantallen gebruikers van de verschillende voorzieningen in het stationsgebied. In de Startnotitie wordt dit ook duidelijk onderkend.

¹ Aanvullend zijn nog verschillende achtergrond documenten meegegeven zoals Den Haag Nieuw Centraal, ontwerpmasterplan (januari 2002), Masterplan Den Haag Nieuw Centraal (februari 2003), Masterplan Den Haag Nieuw Centraal Bijlage (februari 2003) en de Aanvulling Masterplan Den Haag Nieuw Centraal Bijlage II (oktober 2003).

² Onderdeel C van de bijlage behorende bij het Besluit m.e.r. 1994, zoals gewijzigd in 1999, activiteit 10.1.

Daarnaast dient opgemerkt te worden dat de m.e.r.-plichtige activiteit en de belangrijkste (milieu)gevolgen daarvan die gerelateerd zijn aan de ongeveer 500.000 bezoekers op jaarbasis, zal leiden tot ongeveer 1.000 tot 3.000 bezoekers extra per dag. Terwijl dagelijks vele tienduizenden mensen van het stationsgebied gebruik maken. Door alleen te focussen op de m.e.r.-plichtige activiteit kan daardoor een vertekend beeld ontstaan. Dit dient in het MER te worden vermeden.

Parkeren

Met name het Masterplan en Bijlage I en II suggereren dat er uitgebreide berekeningen van de benodigde aantallen parkeerplaatsen zijn gemaakt. Omdat deze berekeningen cruciaal zijn voor een groot aantal afgeleide effecten (parkeeraantallen leiden tot verkeer, en die leiden vervolgens weer tot verkeersstromen, geluid, congestie en luchtverontreiniging) adviseert de Commissie om deze berekeningen inclusief een toelichting op te nemen in het MER. Daarnaast dient er een onderbouwing en haalbaarheidsinschatting plaats te vinden van de parkeernorm van 1:30 (of 1:10, die mondeling aan de Commissie werd meegedeeld).

Fietsroutes

Gezien Bijlage II van het Masterplan hoeft dit niet verder te worden uitgewerkt, want dat is al in voldoende mate gebeurd. Bij deze aantallen zou nog wel gekeken kunnen worden naar een combinatie met autoroutes ondergronds en de mogelijkheid om bijvoorbeeld ondergronds de centrale ingang van de fietsenstalling te regelen.

Windgevoeligheid

In de Hoogbouwnota is getoetst op windhinder, lichtinval en nog een aantal aspecten. Maar bij de uitvoering van die toetsing was nog onbekend hoe het plan er in detail uit zou komen te zien. De Commissie adviseert om deze toetsing voor het gehele plan in detail uit te voeren.

Lucht in relatie tot verkeer

De Startnotitie geeft al veel informatie over de luchtkwaliteit in relatie tot het verkeer. De Commissie wenst daarbij de volgende opmerkingen te maken.

Bij eventuele overbouwning van het busstation met woningen zal de luchtkwaliteit bij de woningen ook beschreven moeten worden.

De luchtverontreiniging vanaf de Utrechtse Baan is berekend met CAR II, terwijl vermeld wordt dat dat model daar eigenlijk niet geschikt voor is³. Vanuit het Besluit luchtkwaliteit wordt jaarlijks door rijkswaterstaat een berekening gemaakt van de luchtkwaliteit langs rijkswegen met bebouwde omgeving. De gemeente Den Haag moet beschikken over kaarten met de luchtkwaliteit in de huidige situatie (voorafgaande jaar). Verder zijn in opdracht van de provincie Zuid-Holland door TNO berekeningen voor 2010 met het TNO-verkeersmodel uitgevoerd. Hiermee is de zogenaamde zonekaart gemaakt en deze zonekaart met de luchtkwaliteit langs rijkswegen in 2010 is beschikbaar.

Enkele opmerkingen met betrekking tot de informatie in de Startnotitie:

- Op pagina 14 t/m 17 toevoegingen met straatnamen zou het geheel veel duidelijker maken;

³ Zie tevens bijlage 4, inspraakreactie nummer 4 (Platform OVHA), waarin melding wordt gemaakt dat er een nieuwe versie is van CAR II (versie 3.0). De opmerking dat deze versie zou moeten worden gebruikt, is voor de m.e.r.-procedure niet terecht. Deze 3.0 versie bevat alleen de mogelijkheid om de concentraties in 2003 te berekenen.

- In de tabellen op pagina 27 t/m 31 wordt de ligging van de plandirempel en grenswaarde als afstand tot de wegas gegeven. Dit staat er niet bij. Eenheden worden hier niet gegeven.
- In de tweede alinea op pagina 31 wordt aangegeven dat er dus maatregelen nodig zijn om de overschrijding van de grenswaarde van NO₂ tegen te gaan. Op pagina 24 stond dat alleen op gevoelige bestemmingen aan de grenswaarde moest worden voldaan. Direct langs de Utrechtse Baan en de Prins Clauslaan liggen geen gevoelige bestemmingen. Ditzelfde geldt bij de conclusies NO₂ onder aan deze pagina (31).
- Bijlage 5, pagina 63, in de voetnoot staat dat overschrijdingen zijn *gemeten*, maar de overschrijdingen zijn *berekend*.

Bouwhinder

Gedurende een lange periode – tot ongeveer 2020 – zullen in verschillende fasen grote aanpassingen van het stationsgebied plaatsvinden. Dit kan tot grote bouwhinder leiden. In de Startnotitie wordt aangegeven dat een kader zal worden uitgewerkt met betrekking tot de bouwhinder. Dit kader – voor zover bekend en geconcretiseerd – dient in het MER te worden opgenomen, met daarbij bijzondere aandacht voor:

- aan- en afvoer van grond, bouwmaterialen langs routes met geluidsgevoelige bestemmingen;
- inschattingen van het aantal en type vrachtautobewegingen;
- inrichting en beheer van laad- en losvoorzieningen;
- tijdelijke verkeersmaatregelen;
- de aanwijzing van speciale corridors voor het bouwverkeer;
- de deregulering van de toegankelijkheid van de bouwterreinen;
- de deregulering van de tijdstippen van aan- en afvoer;
- geluidsoverlast en trillingen als gevolg van bouwverkeer, alsmede bouwwerkzaamheden (hei- en sloopwerkzaamheden).

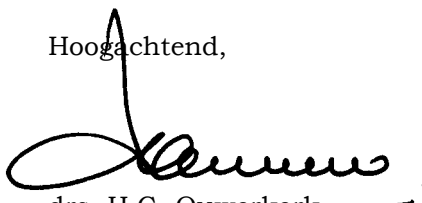
Voor die fasen van deze plannen waar deze informatie nog niet precies voor bekend is kan worden volstaan met een globale doorkijk en een benaderingswijze.

Alternatieven

Gegeven de aard van het voornemen, heeft het weinig zin om veel alternatieven in het MER te behandelen. Op het eerste gezicht lijkt een voorkeursalternatief (VA) en een meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) voldoende. Indien een ander alternatief – vanwege het verschil in milieugevolgen met de twee genoemde alternatieven – interessant is om mee te nemen in het MER, wordt dat vanzelfsprekend door ons toegejuicht.

Wij hopen met dit advies een positieve bijdrage te hebben geleverd aan uw verdere besluitvorming. In geval van vragen kunt u te allen tijde contact met ons opnemen (secretaris, de heer mr. S. Pieters, telefoon: 030 – 234 76 34 of anders per e-mail: spieters@eia.nl). Graag ontvangen wij van u zo spoedig mogelijk de definitieve, door u vastgestelde richtlijnen voor dit project.

Hoogachtend,

drs. H.G. Ouwerkerk,
voorzitter werkgroep
Den Haag Nieuw Centraal

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Den Haag Nieuw Centraal (stationsgebied)

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 15 juli 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Gemeente Den Haag
Dienst Stadsbeheer

Milieu en Vergunningen

Retouradres: Postbus 12 651, 2500 DP Den Haag

Commissie voor de m.e.r.
T.a.v. mw. A.M. de Bruyn Prince
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk
SB 2004-16405

Aantal bijlagen
8

Datum
15 juli 2004

Onderwerp
(Uitgebreide) Startnotitie Den Haag Nieuw Centraal

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	16 JULI 2004
nummer	
dossier	1452-1 E/m 3
kopie naar :	Lu/bib/ab/gL

Geachte commissie,

Hierbij doe ik u in zevenvoud toekomen de (uitgebreide) startnotitie Den Haag Nieuw Centraal. De (uitgebreide) startnotitie ligt van 15 juli tot en met 26 augustus 2004 ter inzage. Als bijlage hierbij treft u tevens aan een afdruk van de publicatie in huis-aan-huiskrant De Posthoorn d.d. 14 juli 2004.

De gemeenteraad van Den Haag treedt op als bevoegd gezag. Het m.e.r.-plichtig besluit is het op te stellen bestemmingsplan.

Wij zenden u de startnotitie met het verzoek een advies uit te brengen aan het bevoegd gezag voor de richtlijnen voor de inhoud van het definitieve milieueffectrapport. Uw advies kunt u sturen naar:

Gemeente Den Haag, Dienst Stadsbeheer, Milieu en Vergunningen
t.a.v. mw. drs. A.W. Kuijer
Interne postcode PG_02.47
Postbus 12 651
2500 DP Den Haag

Van de binnengekomen reacties van insprekers en wettelijke adviseurs zullen wij u een afschrift toezenden.

Inlichtingen bij
Adrienne Kuijer
Afdeling
Milieu en Vergunningen / Beleid
Bezoekadres
Paviljoensgracht 1

Doorkiesnr
070 - 353 6355
Fax
070 - 353 6490

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. d.d. 14 juli 2004

(Uitgebreide) Startnotitie m.e.r. Den Haag Nieuw Centraal

Onderwerp

De gemeente Den Haag bereidt momenteel voor de herontwikkeling van het gebied rond het Centraal Station (Nieuw Centraal) het bestemmingsplan voor. De gemeente Den Haag dient hiervoor de milieueffectrapportage (m.e.r.) te doorlopen. In de m.e.r. worden de te verwachten milieugevolgen van de aanleg, het gebruik en het beheer van Nieuw Centraal in beeld gebracht.

Procedure

De transformatie van het centraal stationsgebied zal worden vastgelegd in een bestemmingsplan. De gemeente is voornemens het bestemmingsplan niet specifiek, maar globaal te bestemmen om ruimte voor ontwikkelingen open te laten. Gevolg is dat de realisatie van Nieuw Centraal tot meer dan 500.000 bezoekers op recreatief gebied per jaar kan leiden en daarmee milieueffectrapportageplichtig is. De (uitgebreide) startnotitie Den Haag Nieuw Centraal bevat naast de beschrijving van de voorgestane activiteiten, ook de milieugevolgen van Nieuw Centraal. De inspraakreacties kunnen zich in dit geval vooral richten op de aspecten die nog niet of onvoldoende zijn uitgewerkt in deze startnotitie. De gemeenteraad stelt de richtlijnen op waaraan het definitieve MER zal moeten voldoen.

Inspraak

Een ieder kan opmerkingen met betrekking tot de inhoud van de nog op te stellen richtlijnen kenbaar maken aan de gemeenteraad. Deze opmerkingen kunnen van 15 juli t/m 26 augustus 2004 schriftelijk worden ingediend onder vermelding van Inspraakreactie startnotitie m.e.r. Den Haag Nieuw Centraal. Uw persoonlijke gegevens worden niet bekendgemaakt als u daar in een aparte brief bij de, van persoonlijke gegevens ontdane, schriftelijke opmerkingen om vraagt.

Gemeenteraad van Den Haag
O.v.v. Inspraakreactie startnotitie m.e.r.
Den Haag Nieuw Centraal
Postbus 19157, 2500 CD Den Haag

Inzage

De (uitgebreide) startnotitie Den Haag Nieuw Centraal ligt m.i.v. 15 juli t/m 26 augustus 2004 ter inzage bij het Gemeentelijk ContactCentrum (adresblok 1).

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Gemeente Den Haag

Bevoegd gezag: College van Burgemeester en Wethouders Den Haag

Besluit: bestemmingsplanvaststelling

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C10.1

Activiteit: verschillende recreatieve of toeristische voorzieningen die veel publiek kunnen gaan aantrekken, althans meer dan 500.000 bezoekers extra.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 14 juli 2004

richtlijnenadvies uitgebracht: 15 september 2004

Bijzonderheden: dit betreft een complexe planprocedure omdat in verschillende fasen het stationsgebied zal worden aangepakt en aangepast, waarbij op dit moment nog niet voor alle onderdelen met zekerheid valt te zeggen wat er gaat gebeuren. De m.e.r.-plichtige activiteiten vallen qua bezoekersaantal in het niet bij de totale stroom aan bezoekers die van het stationsgebied gebruik maken.

Samenstelling van de werkgroep:

ing. J.A. Janse

ir. J.E.M. Lax

L.Th. de Leu

Secretaris van de werkgroep: mr. S. Pieters.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20040719	Rijksdienst voor het Oudheidkun- dig Bodemonderzoek	Amersfoort	20040722
2.	20040728	Hoogheemraadschap van Delfland	Delft	20040802
3.	20040816	B. de Nijs en D.L. Goedhart, na- mens de Fietzersbond Den Haag	Den Haag	20040826
4.	20040818	R.D. van Onselen, namens Plat- form beter stedelijk en regionaal openbaar vervoer Haaglanden en omgeving	Den Haag	20040826
5.	20040825	Provinciale Planologische Commis- sie Zuid-Holland	Den Haag	20040826

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Den Haag
Nieuw Centraal (stationsgebied)**

De m.e.r.-procedure is in het kader van dit project gekoppeld aan recreatieve en toeristische voorzieningen die mogelijk gerealiseerd gaan worden in het kader van deze grondige transformatie van dit stationsgebied. De bezoekersaantallen van de m.e.r.-plichtige activiteiten vallen in het niet bij de bezoekersaantallen die dagelijks van het stationsgebied gebruik maken.

ISBN 90-421-1374-x